

Folketingets Kommunaludvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail vfm@vfm.dk

GLD/ J.nr. 2008-9028

Dato: 26.11.2008

Under henvisning til Folketingets Kommunaludvalgs brev af 21. november 2008 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 6 (L 17). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Hans Kristian Skibby (DF).

Spørgsmål nr. 6:

"Ministeren bedes meddele, hvorvidt manglende dansk kundskaber er at regne som et handicap i forbindelse med stemmeafgivningen, og om ikke ministeren anser det for problematisk, at eksempelvis udlændinge med stemmeret har ret til at vælge en anden udlænding som personlig hjælper, og at deres samtale under stemmeafgivningen helt eller delvis vil kunne foregå på andre sprog end dansk?"

Svar:

Udgangspunktet for udformningen af de gældende regler om hjælp til stemmeafgivning har været, at en person, der har valget, så vidt muligt også skal have adgang til at udøve sin valgret. Vælgere, som ikke er i stand til at foretage (brev)stemmeafgivningen på den foreskrevne måde, herunder ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen eller – ved brevstemmeafgivning – ikke er i stand til at udfylde og underskrive følgebrevet, har derfor ret til at få hjælp til stemmeafgivningen i fornødent omfang, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 1, og § 61, stk. 4, jf. tillige Europa-Parlamentsvalglovens §§ 25 og 26, og den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 1, og § 67, stk. 4. Reglerne om hjælp til stemmeafgivning indebærer med andre ord allerede i dag, at også personer, der har behov for hjælp til stemmeafgivningen på grund af mangelfuldt kendskab til det danske sprog eller lignende, har ret til at få hjælp til stemmeafgivningen.

Ved den foreslåede ordning indføres en generel ret til at få hjælp til stemmeafgivningen af en personligt udpeget hjælper for *alle* vælgere, herunder fysisk og psykisk handicappede, der efter de gældende regler har ret til at få hjælp til stemmeafgivningen. I en situation, hvor vælgeren udpeger en personlig hjælper, vil hjælpen fremover skulle ydes af den person, der er udpeget af vælgeren, og en myndighedsperson i forening. Kravet om yderligere medvirken ved en valgstyrelse eller tilforordnet vælger er foreslået for at modvirke eventuel utilbørlig påvirkning af vælgerens stemmeafgivning.

En vælger, der på grund af mangelfuldt kendskab til det danske sprog eller lignende ikke kan læse stemmesedlen eller den danske vejledning for det pågældende valg eller den pågældende afstemning, vil således i henhold til lovforslaget også fremover kunne forlange hjælp til stemmeafgivningen af enten to myndighedspersoner eller – som det nye – af en personligt udpeget hjælper samt en myndighedsperson i forening.

En klar forudsætning for at kunne modtage hjælp til afkrydsning af stemmesedlen, som skal ydes i stemmerummet, er dog og vil fortsat være, at vælgeren over for såvel den person, der er udpeget af vælgeren selv, som myndighedspersonen, *umiddelbart* og *utvetydigt* kan tilkendegive, hvorledes vælgeren ønsker at stemme, jf. folketingsvalglovens § 49, stk. 3, og § 61, stk. 5 (der bliver stk. 6), jf. tillige Europa-Parlamentsvalglovens §§ 25 og 26, og den kommunale og regionale valglovs § 55, stk. 3, og § 67, stk. 5.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at vælgerens tilkendegivelse af, hvorledes vælgeren ønsker at stemme, alene opfattes som utvetydig af den person, der er udpeget af vælgeren selv. Uenighed herom mellem myndighedspersonen og den person, der er udpeget af vælgeren selv vil indebære, at vælgerens tilkendegivelse om sin stemmeafgivning ikke kan betragtes som utvetydig, hvis tvivlen ikke umiddelbart kan afklares ved supplerende neutrale spørgsmål til vælgeren. Kan lovens krav om en umiddelbar og utvetydig tilkendegivelse ikke opfyldes, kan der ikke ydes bistand til afkrydsning af stemmesedlen, og vælgeren må i så fald selv sætte krydset, stemme blankt eller tilbagelevere stemmesedlen.

Af ovenstående kan blandt andet udledes, at det er forudsat i valglovgivningen, at den nødvendige kommunikation om vælgerens stemmeafgivning mellem vælgeren og dem, der yder bistand til vælgerens stemmeafgivning, herunder den personligt udpegede hjælper, normalt foregår på dansk. Princippet er dog ikke til hinder for almindelig privat samtale mellem vælgerne indbyrdes, herunder mellem vælgeren og den personligt udpegede hjælper, heller ikke selvom samtalen føres på et andet sprog end dansk, når blot den ikke forstyrrer valghandlingen.

Den person, vælgeren udpeger til at yde sig bistand ved stemmeafgivningen, skal yde sin bistand i overensstemmelse med valglovgivningen. Det

indebærer bl.a., at den personligt udpegede hjælper ikke må give vælgeren råd eller opfordring med hensyn til, hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren skal stemme på. Vedkommende må heller ikke udsætte vælgeren for anden form for holdningsmæssig påvirkning under valghandlingen. Ej heller må vedkommende optræde støjende eller truende eller på anden måde forstyrre den offentlige ro og orden. Endelig må den personligt udpegede hjælper ikke medvirke til, at andre end vælgeren selv, myndighedspersonen og hjælperen, får lejlighed til at overvære vælgerens stemmeafgivning og blive bekendt med, hvorledes vælgeren har stemt.

Det er myndighedspersonen, der skal sørge for, at vælgeren ikke bliver udsat for valgagitation i stemmelokalerne eller andre steder i umiddelbar tilknytning hertil. Valgstyrene henholdsvis myndighedspersonen skal endvidere sikre, at vælgerne kan stemme uden at blive udsat for nogen form for holdningsmæssig påvirkning umiddelbart inden. Valgstyrene kan desuden ved afstemningen på valgdagen begrænse antallet af vælgere, der må være til stede, når hensynet til ro og orden i stemmelokalerne kræver det. Det følger af almindelige valgretlige grundsætninger om valghandlingens neutralitet og objektivitet, sammenholdt med folketingsvalglovens § 50, jf. tillige Europa-Parlamentsvalglovens § 25, og den kommunale og regionale valglovs § 56.

Det tilkommer derfor i første række den myndighedsperson, der er til stede ved stemmeafgivningen, at påse, at principperne om valghandlingens neutralitet og objektivitet bliver overholdt ved stemmeafgivningen, og hvis dette ikke er tilfældet, at afbryde stemmeafgivningen og tilkalde en valgstyrelse. Hjælperen skal som andre personer i stemmelokalet rette sig efter valgstyrelsernes anvisninger og skal om fornødent forlade lokalet, hvis valgstyrelsen bestemmer dette.

Karen Jespersen

/ Inger Mogensen